

2020-2021 yılları arası Bülent Erkmen afiş tasarımlarının Erwin Ponofsky'nin ikonografik ve ikonolojik eleştiri yöntemi ile çözümlemesi

Özlem Kum

Önerilen atf: Kum, Ö. (2022). 2020-2021 Yılları Arası Bülent Erkmen Afiş Tasarımlarının Erwin Ponofsky'nin İkonografik ve İkonolojik Eleştiri Yöntemi ile Çözümlemesi, *Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Dergisi*, 8(2), 344-374. DOI: 10.47615/isssej.1122922

Makale linki: <https://doi.org/10.47615/isssej.1122922>

© 2022 Yazar(lar). Baskılar ve izinler: Yazarlar makalelerini USBED/Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Dergisinde yayınladıktan sonra basılı olarak veya Birinci Baskı olarak çevrimiçi paylaşma iznine sahiptir.

Öne Çıkanlar

Bülent Erkmen'in 2020-2021 yılları arası tasarladığı afiş çalışmalarının analiz edilerek sanatsal özelliklerinin ortaya konması literatüre katkı sağlaması açısından önemlidir.

Bu çalışmada Ponofsky'nin İkonografik ve İkonolojik Eleştiri yöntemine göre analiz edilen Erkmen'in 2020-2021 yılları arası tasarladığı afiş çalışmalarının uzlaşsalsal anlamlarının ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Erkmen'in tasarladığı afişler sanatçılarla bağ kurmaktadır ve devamlılık çabası özyapısal bir özellik göstermektedir.

Çağdaş sanat anlatısıyla tasarımlarında kavram, düşünce ve simge bağları kuran Erkmen'in yaptığı çalışmalar farklılık gösterse de eser-sanatçı bütünlüğünü koruduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışmada Erkmen'in tasarımsal düşünce yapısının ortaya konulması, tasarımlarının içeriğinin analiz edilmesi yapılacak başka araştırmalar için altlık oluşturarak literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

USBED/Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Dergisi hakemli bir çevrimiçi dergidir. Bu makale araştırma, öğretim ve özel çalışmalar amacıyla kullanılabilir. Makalenin içeriğinden yalnızca yazarlar sorumludur. Dergi makalelerin telif hakkına sahiptir. Yayıncı, araştırma materyalinin kullanımıyla bağlantılı veya doğrudan veya dolaylı olarak ortaya çıkan herhangi bir kayıp, işlem, talep veya masraf veya zarardan sorumlu tutulamaz.

Tüm yazarlardan, sunulan çalışmalarla ilgili olarak diğer kişi veya kuruluşlarla herhangi bir finansal, kişisel veya diğer ilişkiler dahil olmak üzere herhangi bir fiili veya potansiyel çıkar çatışmasını ifşa etmeleri istenir.

2020-2021 yılları arası Bülent Erkmen afiş tasarımlarının Erwin Ponofsky'nin İkonografik ve İkonolojik Eleştiri Yöntemi ile Çözümlemesi

Özlem KUM

Erbaa Meslek Yüksekokulu, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat, 60500, Türkiye

ÖZ

Arka Plan: Panofsky'nin İkonografik ve İkonolojik Eleştiri yöntemine göre değerlendirilen Bülent Erkmen'in 2020-2021 yılları arası tasarladığı afiş çalışmalarının sanatsal özellikleri ortaya konmuştur. Çalışmada Erkmen'in kompozisyon kurgusu, tasarımın teması ve içeriği, sanatçının anlatısı, kullandığı imler değerlendirilmiş tasarımlardaki uzlaşmalı anlam vurgulanmaya çalışılmıştır. Bülent Erkmen'in tasarladığı 11 afiş çalışmasının uzlaşmalı anlamı değerlendirilerek her afişte konuya uygun bütünlük ve işaretleri yakalamaya gösterdiği özen analiz edilmiştir.

Amaç: Bu çalışmada Bülent Erkmen'in 2020-2021 yılları arası tasarladığı afiş çalışmalarının Erwin Panofsky'nin İkonografik ve İkonolojik Eleştiri yöntemine göre çözülmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Çalışmada betimsel analiz yöntemlerinden literatür tarama, nitel araştırma yöntemlerinden belge araştırma ve Erwin Panofsky'nin "İkonografik ve İkonolojik Sanat Eleştirisi" yöntemlerinden biri olan İkincil veya uzlaşmalı anlam (İkonografik İnceleme) yöntemi kullanılmıştır.

Bulgular: Bülent Erkmen 2020-2021 yılları arasında tasarladığı afişlerde devamlılığı ve sanatçıların kişisel bakışlarından işaretleri yansıtmaya çaba göstermiştir. Sergilerle ilgili afişlerde uyguladığı yöntem sergi içeriğindeki eserler ve sanatçılarla bağ kurma yöntemi olarak dikkat çekmektedir. Her ne kadar yaptığı çalışmalar birbirinden farklılık gösterse de tasarımcının eserden işaretler sunma ve devamlılık çabası özyapısal bir özellik göstermektedir. Bu nedenle bazı çalışmalarında tasarımdan çok afişin anlatıldığı eserin teması ve simgeleri incelenmiştir.

Sonuç: Yaptığı tasarımların büyük bölümünde bu bağlantıya ek devamlılığa büyük önem verdiği sonucuna ulaşılmıştır. Çağdaş sanat çizgileriyle anlatılar ortaya koyan Erkmen'in sanatında kavram, düşünce, davranış şekilleriyle simgesel bağları doğru ve detaycı bir anlayışla ortaya koyduğu sonucuna ulaşılmıştır.

MAKALE TARİHİ

Geliş tarihi 29 Mayıs 2022

Kabul tarihi 02 Temmuz 2022

ANAHTAR KELİMELER

İkonografi, İkonoloji, Afiş Tasarımı, Bülent Erkmen

Makale Türü

Araştırma makalesi.

İLETİŞİM Özlem Kum ozlemkum@outlook.de Erbaa Meslek Yüksekokulu, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, 60500, Tokat, Türkiye

© 2022 Özlem Kum.

Bu makale Creative Commons Attribution-NonCommercial ile lisanslanmıştır. Lisans, (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0>) koşulları altında dağıtılan ve ticari olmayan amaçla eserini remix, ince ayar yaparak ya da üzerine geliştirerek kendi eserlerinde kullanılmasına izin verir. Ancak ortaya çıkan yeni eseri benzer lisans ile lisanslamak zorunda değildir.

Giriş

Yunanca “eikon, eikein” kelimelerinden türetilen ikon/ikona, “resim, suret, tasvir, benzemek, benzetmek, benzerlik ve benzeşim” gibi farklı manalara gelmektedir. “Eikasia” sözcüğünden türemiş olabileceği ileri sürülen ve “imaj” manasına da gelen “eikon”, İbranice “Tselem” ve Latince “İmago” kelimesi ile eş anlamda kullanılmaktadır. (Mitchell, 1986; akt. Alparlan, 2016) İkonografik ve ikonolojik eleştiri yöntemi günümüz ikonografi çalışmalarına eleştirel bir yöntem sunan sanat tarihi alanında önemli çalışmalar yapmış sanat tarihi uzmanı Erwin Panofsky tarafından geliştirilmiştir. (Bilek, 2020) TDK ikonografiyi “ikonların tanıtılması ve açıklanması” olarak tanımlamıştır. (TDK, 2022) Kişinin bir esere hangi açıdan bakıp nasıl anlamlandıracağını öğretmeye sanat eleştirisi denilir. Sanat eleştirisinin popüler, tarihsel, Marksist, akademik ve sosyolojik türleri vardır. İkonografik ve ikonolojik yöntem kuramsal eleştiri olarak değerlendiriliyorsa da sosyolojik ve tarihsel eleştiri ile yakından ilgilidir. (Boztaş, Düz, T.Y.) Hangi tür sanat eseri veya ürünü olursa olsun bu ürünlerin anlaşılması kişinin bunları kavramasıyla paralel bir düzlemde yer alır. Eserden alınacak haz onu anlamakla doğru orantılıdır. Anlamaksa sezgi ve izlenimleri insanlara aktarır hale getirmekle mümkündür. (Cömert, 2010, s.13) Bu kuramsal yaklaşım sayesinde, görselin nesnesinden duyulara, özellikle de göze görünür olan nesnel ayrıntılı ve yapılandırılmış bir yaklaşım ortaya çıkar. (Zuki, 2020)

Erwin Ponofsky'nin İkonografik ve İkonolojik Eleştiri 3 ayrı evreden oluşmaktadır:

1. Doğal Anlam,
 - a) Olgusal Anlam,
 - b) İfadeşel Anlam,
 2. Anlaşmalı Anlam,
 3. Asıl Anlam veya İçerik,
- (Cömert, 2010, s.13).

Bu çalışmada Bülent Erkmen'in 2020-2021 yılları arasında yaptığı afiş çalışmaları İkincil veya Uzlaşımsal Anlam yöntemiyle incelenmiştir.

İkincil veya Uzlaşımsal Anlam

İkincil veya Uzlaşımsal Anlam gündelik deneyimle elde edilen bilgilerle değil bir takım bilgilerin sentezlenmesi ile elde edilebilir. Bu bilgilerle Uzlaşımsal Anlam açıklanır buna ikincil veya uzlaşımsal anlam denir. İkonografik inceleme için sembollerin doğru şekilde tanımlanması gerekir. İkincil veya Uzlaşımsal Anlam için bir diğer tanımlama da eserde betimlenen biçim, ana duygu veya fikirler arasında bir ilişki kurulması, imgelerin, öykülerinin ve simgesel bağlarının belirlenmesi şeklindedir. (Panofsky, 1967/2012) İkincil yani uzlaşımsal anlam biçimsel analizin ötesine geçilip eserin içerisinde biriken enerjinin dışa vurmaya başladığı evredir. Bunun için gündelik deneyimlerden farklı olarak eserde sözü eden hikayenin ne şekilde aktarıldığı ve tasvir edildiği, kişinin nesne ile süreçte nasıl ilişki kurduğu ve gösterdiği anlam ve etkiler dünyasına girmek gerekmektedir. (Turan, 2020)

Amaç

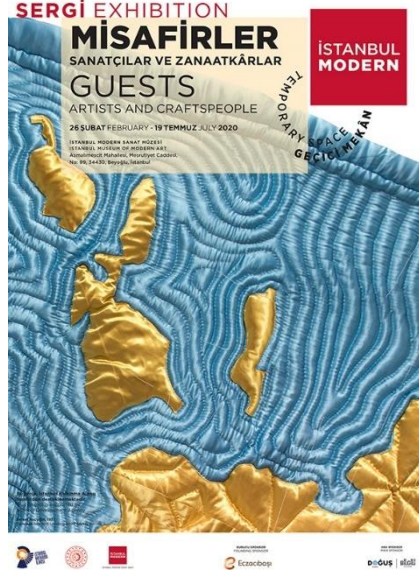
Araştırmanın amacı, Bülent Erkmen'in 2020-2021 yılları arası tasarladığı afiş tasarımlarının Erwin Panofsky'nin ikonografik ve ikonolojik eleştiri yöntemlerinden biri olan İkincil veya Uzlaşımsal Anlam (İkonografik İnceleme) yöntemi ile çözümlenmesidir.

Yöntem

Araştırmada, Bülent Erkmen'in 2020-2021 yılları arası tasarladığı afiş tasarımları Erwin Panofsky'nin İkincil veya Uzlaşımsal Anlam (İkonografik İnceleme) yöntemi ile incelenmiştir. Çalışmada betimsel analiz yöntemlerinden literatür tarama, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır.

Bulgular

2020-2021 Yılları Arası Bülent Erkmen Afiş Tasarımları

İşin Türü: Afiş
İşin Adı: Misafirler: Sanatçılar ve Zanaatkarlar
İşveren: İstanbul Modern Sanat Müzesi
Kategori: Sergi
Küratörler: Öykü Özsoy, Ümit Mesci
Tasarımcı: Bülent Erkmen
Tarih: 2020

Resim 1: “Sanatçılar ve Zanaatkarlar” Afiş Tasarımı, 2020

26 Şubat - 18 Ekim 2020 tarihleri arasında “İstanbul Modern Sanat Müzesi tarafından açılan Misafirler: Sanatçılar ve Zanaatkarlar” adlı serginin afişi Bülent Erkmen tarafından 2020 yılında hazırlanmıştır.

Türkiye'nin kültürel değerlerini günümüze ait yorumlarla yeniden tanımlamak ve deneyimlemek amacıyla davet edilen sanatçıların İstanbul'daki farklı Zanaatkarlarla birlikte çalışarak onların atölyelerinde yeniden ürettikleri yapıtlar üzerine açılmış bir sergi özelliği taşımaktadır. Bu yapıtlar, “Misafirler: Sanatçılar ve Zanaatkarlar” sergisinde ilk defa gösterilmiştir. Sergide üretilen yeni yapıtların yanı sıra, sanatçıların İstanbul'da yaptığı araştırma, üretim süreçleri, ilham aldıkları kaynaklar, beraber çalıştıkları zanaatkarlar ile ilgili bilgileri de içermektedir. (İstanbul Modern-Geçmiş Sergiler, 2020)

Resim 2: “Sanatçılar ve Zanaatkarlar” Afiş Tasarımı, 2020

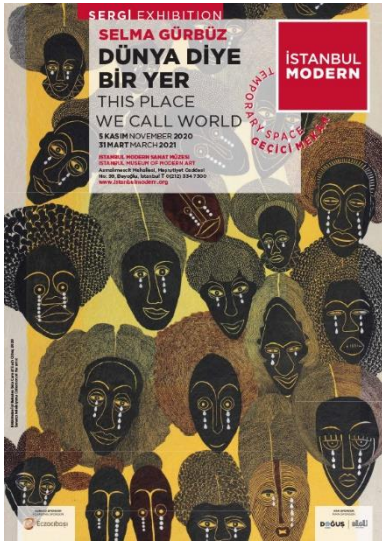
İkincil veya Uzlaşımsal Anlam (İkonografik İnceleme)

Serginin afişinde Servet Koçyiğit tarafından tasarlanan ipek saten yorgan üzerine nakış işlemesi kullanılmıştır. Sanatçının Piri Reis'ten esinlenerek hazırladığı hayali harita üzerine işlenen nakış yorgan, serginin afişine de ilham kaynağı olmuştur. Yorganın denizi ve adaları simgeleyen bölümü ve köşe dokumaları afişin ana karakteristiğini ortaya koymaktadır. Erkmen, tasarımın konusunu aktarmak için tasarımında fotoğraf kullanmayı tercih etmiştir. Tipografide “Misafirler” yazısı büyük puntolarla yazılmış “Sanatçılar ve Zanaatkarlar” ise daha küçük puntolarla kurgulanmıştır. Afişin solunda İstanbul Modern logosu altta sponsorlar ve sol köşede “Bu Proje İstanbul Kalkınma Ajansı tarafından desteklenmektedir” ibaresi ve yorgan eserinin yaratıcısı sanatçının bilgileri yer almaktadır.

1950 sonrası Türkiye sanat ortamındaki soyut ve figüratif resmin evrimi kronolojik olarak akış içerisinde ikonik örneklerle sergide yer almıştır.

İkincil veya Uzlaşımsal Anlam (ikonografik inceleme)

Serginin afişi Bülent Erkmen tarafından 2020 yılında tasarlanmıştır. Afişte Erkmen, sergide yer alan Latifa Echakhch'ın eserini kullanmayı tercih etmiştir. “Sağa iki adım, sonra sola dön. Parmakların ucuyla yaprakların ucuna dikkatle dokunarak. Kolları yavaş bir ritimle sallayarak. Sonra, gözleri kapat” adını taşıyan eserde sanatçı nemli bir tuval üzerine çini mürekkebi kullanarak eseri hazırlamıştır. Afiş mürekkebin tuval üzerinde dağılması ve dış çeperlerde oluşan ağaç figürleri ile doğa temasının işlendiği bir eser olarak dikkat çekmektedir. Erkmen bu eserin fotoğrafını tasarımda ana tema olarak seçerek sanatçının anlatısına bağlı kalmayı tercih etmiştir. Tipografide serginin adı sol üstte verilmiştir. Afişin alt kısmındaki alanda sergi tarihi ve adres bilgileri bulunmakta sağda İstanbul Modern logosu yer almaktadır. Eserin sol alt kısmında eserin sahibi ve adı yazılmıştır alt kısımda ise sponsorlar yer almaktadır.

İşin Türü: Afiş
İşin Adı: Selma Gürbüz: Dünya Diye Bir Yer
İşveren: İstanbul Modern Sanat Müzesi
Kategori: Sergi
Tasarımcı: Bülent Erkmen
Tarih: 2020

Resim 5: “Selma Gürbüz: Dünya Diye Bir Yer” Afiş Tasarımı, 2020

Selma Gürbüz’ün 35 yıl süren sanatsal üretimini aktaran sergi 5 Kasım 2020 – 1 Ağustos 2021 tarihleri arasında düzenlenmiştir. Sergi devam ederken hayatını kaybeden sanatçının günümüz dünyasından beslenen kendine has renkli dünyasında insanlığa, doğaya, yaşama dair semboller ve hikâyelerden esinlendiği eserleri sergide yer almıştır. Heykel, resim, desen, video gibi bir çok farklı araçla ürettiği 100’den fazla eser bu sergide sanatseverlerle buluşmuştur. (İstanbul Modern-Geçmiş Sergiler, 2020)

İkincil veya Uzlaşımsal Anlam (ikonografik inceleme)

2020 yılında açılan serginin afişi Bülent Erkmen tarafından hazırlanmıştır. Erkmen tasarımda Sema Gürbüz'ün "Birbirimize İyi Bakalım" adlı eserini kullanmıştır. Eserde Gürbüz, Tanzanya ziyaretinde karşılaştığı kadınlardan ve saçlarından ilham almıştır. Maasai halkından kadınların suratlarını bu çalışmada detaycı bir anlayışla resmetmiştir. Eserde kadınların her birinin gözyaşıyla tasviri gülen yüz hatlarına rağmen Afrika'daki kadınların mutsuzluğunu simgelemektedir. Tasarımcı Selma Gürbüz'ün eserini doğrudan afişte kullanmış eserin ifade ettiği anlamı afişe yansıtmıştır. Tipografide sanatçının adı, serginin adı, tarih ve adres bilgilerine yer verilmiştir. Afişin sağında İstanbul Modern logosu alt kısımda sponsorlar, sol alt bölümde eserle ilgili bilgiye yer verilmiştir.

İşin Türü: Afiş
İşin Adı: Critical Distance (Kritik Mesafe) Alpagut Gültekin
Tasarımcı: Bülent Erkmen
Tarih: 2020

Resim 5: "Critical Distance (Kritik Mesafe) Alpagut Gültekin" Afiş Tasarımı, 2020

Resim 6: "Critical Distance (Kritik Mesafe) Alpagut Gültekin" Film Sahnesi

Alpagut Gültekin tarafından yönetilen "Kritik Mesafe" adlı kısa film bir fotoğrafçının konusuyla arasındaki mesafeyi aktarmaktadır. Film 2020 yılında Türkiye'de çekilmiştir. 4:3 formatında siyah beyaz olan filmin toplam süresi 7 dakikadır.

İkincil veya Uzlaşımsal Anlam (ikonografik inceleme)

Fotoğrafçının konusu ile arasındaki kritik mesafeyi konu alan filmin afişi Bülent Erkmen tarafından 2020 yılında tasarlanmıştır. Afişte filmde bir kareye yer verilmiştir. Afişteki renk kullanımı filmin siyah beyaz olması ile bağdaştırılarak afiş ve içerik anlamsal bütünlük olarak desteklenmiştir. Filmin konusuyla benzer düzlemde fotoğrafçı ile ölümsüzleştirmeye çalıştığı konu, tema, obje arasındaki mesafeyi aktaran bir görsel afişte tercih edilmiştir. Fotoğrafçı ile çektiği konu arasındaki bağ bu yöntemle aktarılmaya çalışılmıştır. Tipografi incelendiğinde afişin üst kısmında ortadan ikiye ayrılmış "Critical Distance yazısı" aradaki boşluğuyla kritik bir mesafenin varlığına işaret etmektedir. Bu tipografinin ortasında tekrar eden "Critical Distance" yazısı film ismi olarak afişte yer almaktadır. Kullanılan fotoğrafın altında yönetmen, kameraman, ses, oyuncu, prodüksiyon vb. bilgileri aktarılmıştır. Afişin alt kısmındaki orta alanda ise yapımcı firmanın logosu bulunmaktadır.

İşin Türü: Afiş
İşin Adı: Kel Şarkıcı (Modern Tiyatro Klasikleri Bir)
İşveren: Art Niyet, İstanbul Merkezli Gösteri Sanatları ve Sinema Projeleri Topluluğu
Kategori: Tiyatro
Tasarımcı: Bülent Erkmen
Tarih: 2020

Resim 7: “Kel Şarkıcı (Modern Tiyatro Klasikleri Bir)” Afiş Tasarımı, 2020

Absürt tiyatronun saygın yazarı Eugène Ionesco tarafından 1950’de yazılan oyun 1957’de tekrar ele alınarak günümüze kadar dünyanın her yerinde her dönemde oynanmıştır. Oyun geleneksel tiyatronun hiçbir unsurunu barındırmayan anti-tiyatro geleneğinin ilk örneğidir.

Başlık geleneksel tiyatronun tersine oyunla ilgili hiçbir bilgi içermez ve oyunun içeriğiyle hiçbir bağlantısı yoktur. Oyunda arka arkaya gelen sahneler, bölümlerdeki gereksiz konuşmalar, vakit kavramının olmayışı ne bir başlangıcı gösterir ne de oyunu bir sonuca bağlar. Konuşmalar basmakalıp bir yabancı dil dersinde olduğu gibi yinelemeler üzerine kuruludur. Karakterler tek düzeliği ile seyircinin üzerinde hiçbir etki bırakmaz. (Moda Sahnesi, Kel Şarkıcı, t.y.)

Resim 8: “Kel Şarkıcı (Modern Tiyatro Klasikleri Bir)” Film Sahnesi

İkincil veya Uzlaşımsal Anlam (ikonografik inceleme)

“Kel Şarkıcı” adlı tiyatro oyununun afişi Bülent Erkmen tarafından 2020 yılında hazırlanmıştır. Absürt oyun için absürt sayılabilecek bir yöntemle oyunda sürekli kullanılan sandalye, bakış açısı değiştirilerek baş ve gövdeye benzer şekilde kurgulanarak afişte kullanılmıştır. Sandalyenin yuvarlak hatları oyunun olmazsa olmazı kabul edilen duvar saatinin bu oyun için tasarlanan halkasını ifade etmektedir. Afişte renk tercihi arka planda yeşil, sandalyede siyah ve beyazdır. Sandalye aynı zamanda kolları ve elleriyle insanı yansıtmaktadır. Tipografideki hiyerarşi incelendiğinde büyük punto olarak oyunun adı afişin üst orta bölümde verilmiştir. Teknik ve oyuncularla ilgili bilgiler afişin sol kısmında işverenlerin bilgileri ise tasarımın sağ alt kısmında yer almaktadır.

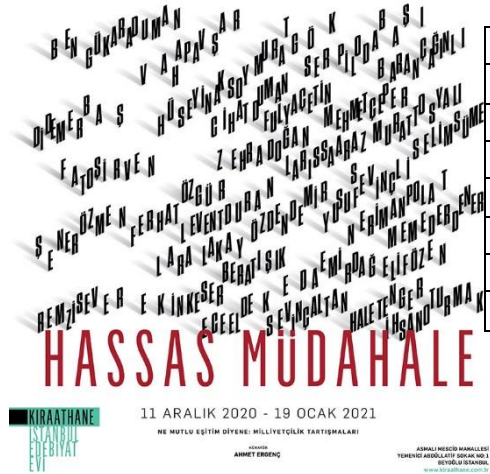
İşin Türü: Afiş
İşin Adı: Kıraathane Kitap Şenliği
İşveren: Kıraathane İstanbul Edebiyat Evi
Kategori: Sergi
Tasarımcı: Bülent Erkmen
Tarih: 2021

Resim9: “Kıraathane Kitap Şenliği” Afiş Tasarımı, 2021

Kıraathane Kitap Şenliği 20 yayınevinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

İkincil veya Uzlaşımsal Anlam (İkonografik İnceleme)

Kitap şenliği için hazırlanan afişte bir yapboz parçasını andıran kitap görsellerine yer verilmiştir. Bu kitapların çevrelerine şenliğe katılan yayınevlerinin isimleri yazılmıştır. Çok sayıda kitabın yer aldığı şenlik için hazırlanan afişin ortasına yüzlerce kitabın yerleştirilmesiyle şenliğin görkemi yansıtılmaya çalışılmıştır. Yeşil, mavi, mor, kırmızı ve tonları tasarımda tercih edilen renklerdir. Tipografide şenliğin adı sol alt kısımda büyük puntuyla yazılarak “kıraathane” yazısının karşısında tarihler yazılmıştır. Afişin sağ alt kısmında adres, adresin altında ise işverenin logosu bulunmaktadır.

İşin Türü: Afiş
İşin Adı: Hassas Müdahale / Ne Mutlu Eğitim Diyene
İşveren: Kıraathane İstanbul Edebiyat Evi
Kategori: Sergi
Küratör: Ahmet Ergenç
Tasarımcı: Bülent Erkmen
İllüstratör: Emre Çelik
Tarih: 2020

Resim 10: “Hassas Müdahale / Ne Mutlu Eğitim Diyene” Afiş Tasarımı, 2020

Türkiye’de milliyetçi söylemlerin üretimini aygıt ve imgelerini sorunsallaştırarak milli veya ulusal anlatılara karşılık olarak açık uçlu bir anlatı kurmayı benimseyen işleri bir araya getirmiştir. Millî kimlik politikalarının ardındaki ideolojik varsayım ve mitleri açığa çıkaran bir müdahaleler alanı (hassas müdahale) olarak tasarlanan bu serginin temel amaçlarından biri de “hassasiyet” denilen şeyi ve bu hassasiyetin ardındaki kültürel-politik şiddeti tartışmaya açarak bir bakıma da yapı söküme uğratmaktır. (Kıraathane - Hassas Müdahale, t.y.)

İkincil veya Uzlaşımsal Anlam (İkonografik İnceleme)

Sergi ile ilgili afiş 2021 yılında Bülent Erkmen tarafından tasarlanmıştır. Tasarımda sergiye katılan sanatçıların isimlerine yer verilmiştir. Beyaz zemin üzerinde duran harfler gölgeleriyle ayakta duran harfler hareketi tasvir eden bir anlatıya işaret etmektedir. Serginin adı büyük puntolarla kırmızı renkte afişte kurgulanmıştır. Kırmızı renk milli imge ve aygıtlar için yeni bir anlatı kurmayı deneyen serginin konusunu yansıtmak amacıyla tercih edilmiştir. Logo afişin sol altında, adres afişin sağ alt köşesinde konumlandırılmıştır.

İşin Türü: Afiş
İşin Adı: On Zone
İşveren Ali Beşikçi
Kategori: Dergi, Fotoğraf
Tasarımcı: Bülent Erkmen
Tarih: 2021

Resim 11: “On Zone” Afiş Tasarımı, 2021

İkincil veya Uzlaşımsal Anlam (ikonografik inceleme)

Genç sanatçı Ali Beşikçi'nin izleyicileri arasında diyalog geliştirmeyi amaçlayan çağdaş bir fotoğraf platformu olan “Zone Magazine” için hazırlanan afişte ‘One Zone’ bir bölge anlamına gelmektedir. Afişte yukarıdan aşağıya doğru düşen harflerle tipografik anlatı yöntemi tercih edilmiştir.

İşin Türü: Afiş
İşin Adı: Taşın Hafızası Vardır
İşveren: Taşbaşı Sanat Alanı, Ordu
Kategori: Sergi
Tasarımcı: Bülent Erkmen
Tarih: 2021

Resim 12: “Taşın Hafızası Vardır” Afiş Tasarımı, 2021

Ordu’da yer alan Taşbaşı kilise binasının sanat alanına dönüştürülme projesi sonrası bu alanda “Taşın Hafızası Vardır” adlı bir sergi düzenlenmiştir. (Ordu Olay - Taşın Hafızası Vardır, 2021)

İkincil veya Uzlaşımsal Anlam (ikonografik inceleme)

Afiş “Taşın Hafızası Vardır” sergisi için 2021 yılında Bülent Erkmen tarafından tasarlanmıştır. Hazırlanan afişte siyah ve beyaz renkler kullanılarak keskin çizgilerle taşın siyah bir sütun üstünde durması betimlenmiştir. Alt siyah sütunun üstüne Greek Alfabesiyle “η πέτρα έχει μνήμη” (Taşın Hafızası Vardır) yazılmıştır. Greek alfabesinin kullanılması Taşbaşı kilisesinin Rum, Ortodoks Hristiyanlara ait bir kilise olmasıyla bağlantılıdır. Afişin sol alt kısmında sanat alanının logosu sağ altta ise serginin adı yer almaktadır.

İşin Türü: Afiş
İşin Adı: Beni Sakın Yumruklardan
İşveren: İstanbul Tiyatro Festivali /Kadıköy Belediyesi
Kategori: Tiyatro
Tasarımcı: Bülent Erkmen
Tarih: 2021

Resim 13: “Beni Sakın Yumruklardan” Afiş Tasarımı, 2021

Oyun son yıllarda sosyal medya aracılığı ile gelişen internet teknolojisinin ortaya çıkardığı sosyal medya vasıtası ile adını daha çok duyduğumuz “İptal Kültürüne” mizahçı olma yolunda deneyimler yaşayan iki kişinin gözünden bakan bir hikayeyi işlemektedir. Linç kültürünün sosyal medya yoluyla var olmaya devam ettiği günümüzde oyun iki kişi üzerinden tüm ülkeye şu soruyu soruyor: “özgürlük ne ve özgürlük kimin için”.

İkincil veya Uzlaşım Anlam (İkonografik İnceleme)

Sosyal medyanın linç kültürünü konu alan oyun için hazırlanan afiş Bülent Erkmen tarafından 2021 yılında yapılmıştır. Sosyal ağın içinde gelişen linç kültürü afişin dışından içine uzanan çizgilerle ifade edilmeye çalışılmıştır. Kırmızı renkli bir örtünün altına uzanan çizgiler sosyal ağın, yani internetin sağladığı rahatlığı ve ulaşılabilirliği yansıtmaktadır. Kırmızı örtü ise kimliğin rahatlıkla gizlenebilmesi ve istediğini söyleyebilme rahatlığı ile ilişkilendirilmiştir. Bir ağın arkasına gizlenmenin verdiği güç afişte kırmızı örtünün altına uzanan çizgilerle betimlenmiştir. Uzanan çizgiler konulduğu kutudan çıkan bir kobra yılanını andıran çizgilerle tasvir edilmiştir. Afişte beyaz, siyah ve kırmızı renkler kullanılmıştır.

Tartışma ve Sonuç

Bülent Erkmen’in 2020-2021 yılları arasında yaptığı afişlerden 11 adeti Erwin Ponofsky’in İkonografik ve İkonolojik eleştiri yöntemlerinden biri olan ikincil anlamları bakımından çözümlenmeye çalışılmıştır. Ponofsky’in analiz yöntemi ile yapılan afiş çözümlenmelerinde tasarımların içerikleri değerlendirilerek bu bilgilerden elde edilen veriler çalışmada sonuç olarak aktarılmıştır. Ponofsky’nin ikincil anlam yöntemine göre tasarlanan afişler değerlendirildiğinde Erkmen’in sergiler ve sanat eserleriyle ilgili afişlerde devamlılığa özen gösterdiği anlaşılmaktadır. Sanatçıların anlatılarına bağlı kalıp içerikten işaretler sunmayı ihmal etmeyen Erkmen, yaptığı çalışmalarda var olan olguyu yakalamaya, simgelerle bağ kurmaya gayret göstermiştir. Erkmen, “Misafirler: Sanatçılar ve Zanaatkarlar” adlı serginin afişinde Servet Koçyiğit’in ipek saten yorgan üzerine nakış işlemeli eserinin fotoğrafını kullanmıştır. Çalışmada yorganın tamamı yerine küçük bir bölümünden detay aktarılmıştır. Koçyiğit’in Piri Reis’ten esinlenerek hazırladığı hayali harita üzerine yoğunlaşan tasarımcı sanatçıların yeniden yorumladığı zanaatları ana tema olarak yansıtmaya çalışmıştır. Erkmen Michael Asher’in sergisi için hazırladığı afişte 32 farklı fotoğraftan oluşan bir kolaj ortaya koymuştur. Farklı zaman ve konumları yansıtan fotoğrafları aktardığı afişte işin ruhuna uygun renk ve tema uygulamıştır. İstanbul Modern için hazırlanan tasarımda devamlılık göze çarpmaktadır. Sergideki eserin anlatısını öne alan bir yaklaşım sergileyen Erkmen, Latifa Echakhch’in mürekkep kullanarak işlediği doğa temasına vurgu yapan eserini doğrudan afişte kullanmayı tercih etmiştir. Selma Gürbüz’ün sanatsal üretimini aktaran sergisi için yapılan afişte devamlılık dikkat çeken unsurlardan biridir. Gürbüz’ün Afrika’da karşılaştığı kadınlardan ilhamla hazırladığı eser afişin ana unsurunu oluşturur. Afişte Gürbüz, figürlerin yüzünde gülümsemelere yer verse de her bir figürün gözyaşları ile tasvir edilmesi söz konusudur ve bu eser bütün bir sergiye ilham kaynağı olmuştur. Erkmen tarafından tasarlanan “Critical Distance” kısa film afişinde filmde bir görsele yer verilmiştir. Tasarım, filmin ana temasıyla bir bütünlük ilişkisi kurmaktadır. Elinde bir fotoğraf tutan kişinin yani fotoğrafçının, konusu ile arasındaki mesafe bu kare ile izleyiciye aktarılmıştır. “Kel Şarkıcı” adlı oyunun absürtlüğü afişteki tasarıma yansımıştır. Erkmen, oyunda kullanılan sandalyeyi bakış açısını değiştirerek baş ve gövdesi olan bir figüre dönüştürmüştür. Geleneksel tiyatronun tersine bir yapı içeren oyundaki bu bağlantısızlık tasarımcı tarafından sandalyenin yuvarlak hatlarıyla aktarılmaya çalışılmıştır. “Kıraathane Kitap Şenliği” için yapılan afişte şenliğin görkemli temasına vurgu yapılmaktadır. Kitaplardan oluşan bir sütun ile tasarımcı şenliğin büyüklüğünü ve

görkemini ifade etmeyi amaçlamıştır. “Hassas Müdahale / Ne Mutlu Eşitim Diyene” adlı serginin afişinde tipografi tercihi dikkat çekmektedir. Sanatçıların isimleri ayakta duran gölgeli imgelerle öne doğru hareket eder biçimde yansıtılmıştır. Hareket ifadesinin yanı sıra seçilen renklerde de serginin milli anlatı imgesi aktarılmaya çalışılmıştır. “One Zone” adlı tasarımda yukarıdan aşağıya doğru tipografik yönelim tercih edilmiştir. Derginin adı yukardan aşağı doğru düşer şekilde kurgulanmıştır. Ordu’daki Taşbaşı Sergi Alanı için yapılan “Taşın Hafızası Vardır” afişinde çizgilerle bir taş blok resmedilmiştir. Görselde Ortodoks kilisesi vurgulanmaktadır. Afiş tasarımında taş bir sütun üzerinde resmedilerek mekânın adıyla afiş ilişkilendirilmeye çalışılmıştır. Sosyal medyadaki “İptal Kültürünü” aktaran oyunun afişi genel manada gizleniyor olmak, klavye başındaki rahatlık olarak tasvir edilmiştir. Afişin dıştan içe doğru uzanan çizgileri sosyal ağı anlatmaktadır. Linç kültürüne ve sosyal medyaya vurgu yapmak isteyen tasarımcı afişte yılanı benzer formsal bir düzenleme yapmıştır. Afişte kırmızı örtü ile perde arkasına gizlenmenin verdiği güce vurgu yapılmıştır.

Sonuç olarak Bülent Erkmen 2020-2021 yılları arasında tasarladığı afişlerde devamlılığı ve sanatçıların kişisel bakışlarından işaretleri yansıtmaya çaba göstermiştir. Sergilerle ilgili afişlerde uyguladığı yöntem sergi içeriğindeki eserler ve sanatçılarla bağ kurma yöntemi olarak dikkat çekmektedir. Yaptığı tasarımların büyük bölümünde bu bağlantıya ek devamlılığa büyük önem verdiği sonucuna ulaşılmıştır. Her ne kadar işler birbirinden farklılık gösterse de tasarımcının eserden işaretler sunma ve devamlılık çabası karakteristik bir özellik göstermektedir. Bu nedenle bazı tasarımlarında tasarımdan çok afişin anlatıldığı eserin teması ve simgeleri incelenmiştir. Çağdaş sanat çizgileriyle anlatılar ortaya koyan Erkmen’in sanatında kavram, düşünce, davranış şekilleriyle simgesel bağları doğru ve detaycı bir anlayışla ortaya koyduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öneriler

Bülent Erkmen’in tasarladığı diğer afişler farklı yıl aralıkları ile Erwin Panofsky’nin diğer ikonografik ve ikonolojik eleştiri yöntemlerinden olan ön-ikonografik inceleme veya içsel anlamın irdelendiği ikonolojik inceleme yöntemleri ile çözümlenebilir.

Araştırmanın Sınırlılıkları ve Gelecek Araştırmalar

Araştırma Bülent Erkmen’in 2020-2021 yılları arası tasarladığı afiş tasarımlarının Erwin Panofsky’nin uzlaşım sal anlam açısından çözümlemesi ile sınırlıdır.

Yazar Katkıları

Çalışma tek yazarlıdır ve çalışmanın her aşamasına katkıda bulunmuştur. Yazar makalenin yayınlanmış halini okudu ve kabul etti.

Yayın Etiği

Çalışmanın her aşamasında araştırma ve yayın etiğine uyulmuştur.

ORCID

Özlem Kum <http://orcid.org/0000-0002-6567-7974>

Kaynakça

- Bilek, N. U. (2020). *İmgelerin toplumsal işlevinde anlamın görüntüsü* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Kültür Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Boztaş, E. ve Düz, N. (2014). İkonografik ve ikonolojik eleştiri yöntemine göre Tintoretto'nun İsa'nın Vaftizi adlı eserinin analizi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(29), 320
- Panofsky, E. (2012). *İkonoloji araştırmaları "Rönesans Sanatında İnsancıl Temalar"*, (Çev: Orhan Düz) İstanbul: Pinhan Yayıncılık.
- Cömert, B. (2010). *Mitoloji ve ikonografi*. Ankara: De Ki Basım Yayım Ltd. Şti.
- Küçük, M. A. (2016). İkonografiden inanca "İsa Mesih'in Dirilişi/Paskalya" Süreci", *Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(8), 230-274.
- Mitchell, W. J. T. (1986). *Iconology: Image, text, ideology*. London: The University of Chicago Press.
- Zuki, D. C. (2020). Kajan, Pra- İkonografi fotografi levitasi. *Jurnal Da Moda*, 1(2), 3.
- Turan, C. (2020). İkonografik ve ikonolojik sanat eleştirisi yöntemine göre, Salvador Dali'nin Son Akşam Yemeği Ayini adlı eserinin analizi. *Anadolu Üniversitesi, Sanat&Tasarım 11(2)*, 325.
- İstanbul Modern - Geçmiş Sergiler. Erişim Tarihi 11 Mayıs 2022, https://www.istanbulmodern.org/tr/sergiler/gecmis-sergiler/misafirler-sanatcilar-ve-zanaatkrklar_2398.html
- Skulptur Projekte Archiv - Michael Asher, t.y. Erişim Tarihi 11 Mayıs 2022, <https://www.skulptur-projekte-archiv.de/en-us/1997/projects/81/>
- Ordu Olay - Taşın Hafızası Vardır (2021), <https://www.orduolay.com/haber/tasin-hafizasi-vardir-60354>
- Kıraathane - Hassas Müdahale, t.y. Erişim Tarihi 13 Mayıs 2022, <http://kiraathane.com.tr/sezon-programi/2020-12-11-hassas-mudahale>
- Moda Sahnesi, Kel Şarkıcı, t.y. Erişim Tarihi 13 Mayıs 2022, <https://www.modasahnesi.com/kel-sarkici>
- İstanbul Modern - Geçmiş Sergiler. Erişim Tarihi 11 Mayıs 2022, https://www.istanbulmodern.org/tr/sergiler/gecmis-sergiler/selma-gurbuz-dunya-diye-bir-yer_2551.html
- BEK- Bülent Erkmen, t.y. Erişim Tarihi 11 Mayıs 2022, <http://bek.com.tr/>
- Türk Dil Kurumu-Türk Dil Kurumu Sözcükleri, t.y. Erişim Tarihi 13 Mayıs 2022, <https://sozluk.gov.tr/>

Analysis of Bülent Erkmen Poster Designs Between 2020-2021 by Erwin Panofsky's Iconographic and Iconological Criticism Method

Özlem Kum

To cite this article: Kum, Ö. (2022). Analysis of Bülent Erkmen Poster Designs Between 2020-2021 by Erwin Panofsky's Iconographic and Iconological Criticism Method, The Journal of International Social Science Education, 8(2), 344-374. DOI: 10.47615/issej.1122922

To link to this article: <https://doi.org/10.47615/issej.1122922>

© 2022 The Author(s). Reprints and permissions: Authors have permission to share their article after it has been published in ISSEJ/The Journal of International Social Science Education, either in print or online as a First Edition

Highlights

It is important to contribute to the literature by analyzing the poster works designed by Bülent Erkmen between the years 2020-2021 and revealing their artistic characteristics.

In this research, it is aimed to reveal the conventional meanings of the poster works designed by Erkmen between the years 2020-2021, which were analyzed according to Panofsky's Iconographic and Iconological Criticism method. The posters designed by Erkmen connect with the artists and the effort for continuity shows a characteristic feature.

It has been concluded that Erkmen, who establishes concept, thought and symbol ties in his designs with the narrative of contemporary art, maintains the work-artist integrity even though his works differ. In this research, it is thought that revealing Erkmen's design thinking structure and analyzing the content of his designs will contribute to the literature by creating a base for other researches.

ISSEJ/The Journal of International Social Science Education is a double peer-reviewed online journal. This article can be used for research, teaching and private studies. Only the authors are responsible for the content of the article. The journal has the copyright of the articles. The publisher cannot be held liable for any loss, transaction, claim or damage arising directly or indirectly in connection with the use of the research material.

All authors are requested to disclose any actual or potential conflict of interest including any financial, personal or other relationships with other people or organizations regarding the submitted work.

Analysis of bülent erkmen poster designs between 2020-2021 by erwin ponofsky's iconographic and iconological criticism method

Özlem Kum

Erbaa Vocational School, Tokat Gaziosmanpaşa University, Tokat, 60500, Turkey

ABSTRACT

Background: The artistic features of the poster works designed by Bülent Erkmen between 2020-2021, which were evaluated according to Panofsky's Iconographic and Iconological Criticism method, were revealed. In the study, Erkmen's compositional setup, the theme and content of the design, the artist's narrative, the signs he used were evaluated and the compromised meaning in the designs was tried to be emphasized. By evaluating the conventional meaning of 11 posters designed by Bülent Erkmen, the attention he paid to capture the integrity and signs appropriate to the subject in each poster was analyzed.

Objectives: In this study, it is aimed to analyze the poster works designed by Bülent Erkmen between the years 2020-2021 according to Erwin Panofsky's Iconographic and Iconological Criticism method.

Methods: In the study, literature review from descriptive analysis methods, document research from qualitative research methods and Secondary or conventional meaning (Iconographic Analysis) method, which is one of Erwin Panofsky's "Iconographic and Iconological Art Criticism" methods, were used.

Results: Bülent Erkmen made an effort to reflect the continuity and the signs from the personal perspectives of the artists in the posters he designed between 2020-2021. The method he applied on the posters related to the exhibitions draws attention as a method of connecting with the works and artists in the exhibition content. Although his works differ from each other, the effort of the designer to present signs from the work and to maintain it shows a characteristic feature. For this reason, in some of his works, the theme and symbols of the work in which the poster is described, rather than the design, were examined.

Conclusions: It has been concluded that in most of his designs, he attaches great importance to this connection and additional continuity. It has been concluded that Erkmen, who presents narratives with contemporary art lines, reveals the symbolic ties with the concepts, thoughts, and behaviors in his art with a correct and detailed understanding.

ARTICLE HISTORY

Received 29 May 2022

Accepted 2 July 2022

KEYWORDS

Iconography, Iconology, Poster Design, Bülent Erkmen

Type of the paper

Research article.

CONTACT Özlem Kum ozlemkum@outlook.de

© 2022 Özlem Kum

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial License <http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>), which permits non-commercial re-use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited, and is not altered, transformed, or built upon in any way.

Introduction

Derived from the Greek words “eikon, eikein”, icon/icon means different meanings such as “picture, image, description, resemblance, likeness, similarity and resemblance”. “Eikon”, which is claimed to be derived from the word “Eikasia” and means “image”, is used synonymously with the Hebrew “Tselem” and the Latin “Imago” words. (Mitchell, 1986; cited in Alparslan, 2016) The iconographic and iconological criticism method was developed by Erwin Panofsky, an expert in art history, who has done important studies in the field of art history, which offers a critical method to contemporary iconography studies. (Bilek, 2020) TDK defines iconography as “the introduction and explanation of icons”. (TDK, 2022) It is called art criticism to teach one how to look at a work and how to make sense of it. There are popular, historical, Marxist, academic and sociological types of art criticism. Although the iconographic and iconological method is considered as theoretical criticism, it is closely related to sociological and historical criticism. (Boztaş, Düz, T.Y.) No matter what kind of art or product, the understanding of these products takes place on a parallel plane with the person's understanding of them. The pleasure to be taken from the work is directly proportional to understanding it. Understanding is possible by making people convey intuition and impressions. (Cömert, 2010, p.13) Thanks to this theoretical approach, an objective, detailed and structured approach emerges from the object of the visual to the senses, especially the eye. (Zuki, 2020)

Erwin Ponofsky's Iconographic and Iconological Criticism consists of 3 separate phases:

1. Natural Meaning,
 - a) Factual Meaning,
 - b) Expressive Meaning,
 2. Negotiated Meaning,
 3. Original Meaning or Content,
- (Cömert, 2010, p.13).

In this study, the poster works of Bülent Erkmén between the years 2020-2021 were examined with the Secondary or Conventional Meaning method.

Secondary or Conventional Meaning

Secondary or Conventional Meaning can be obtained by synthesizing a set of information, not by knowledge obtained from everyday experience. With this information, Conventional Meaning is explained and it is called secondary or conventional meaning. Symbols need to be defined correctly for iconographic review. Another definition for Secondary or Conventional Meaning is to establish a relationship between the form, main emotion or ideas depicted in the work, to determine the images, their stories and their symbolic bonds. (Panofsky, 1967/2012) Secondary, that is, conventional meaning, is the stage where the energy accumulated in the work begins to

manifest itself after going beyond formal analysis. For this, it is necessary to enter the world of meaning and effects, how the story in the work is conveyed and depicted, how the person relates and shows the object in the process, unlike everyday experiences. (Turan, 2020)

Aim

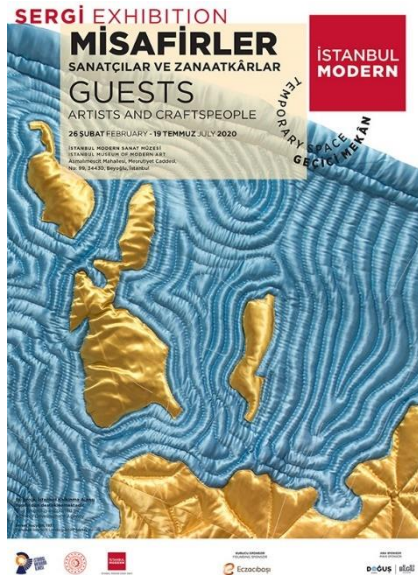
The aim of the research is to analyze the poster designs designed by Bülent Erkmen between the years 2020-2021 with the Secondary or Conventional Meaning (Iconographic Analysis) method, which is one of Erwin Panofsky's iconographic and iconological criticism methods.

Method

In the research, poster designs designed by Bülent Erkmen between the years 2020-2021 were examined by Erwin Panofsky's Secondary or Conventional Meaning (Iconographic Analysis) method. In the study, literature review from descriptive analysis methods and document review method from qualitative research methods were used.

Findings

Bülent Erkmen Poster Designs Between 2020-2021

Type of Work: Poster
Name of Work: Guests: Artists and Craftsmen
Employer: Istanbul Museum of Modern Art
Category: Exhibition
Curators: Öykü Özsoy, Ümit Mesci
Designer: Bülent Erkmen
Date: 2020

Picture 1: “Artists and Craftsmen” Poster Design, 2020

The poster of the exhibition titled “Guests: Artists and Craftsmen” opened by the Istanbul Museum of Modern Arts between February 26 and October 18, 2020 was prepared by Bülent Erkmen in 2020.

It has the characteristics of an exhibition opened on the works that the artists, who are invited to redefine and experience the cultural values of Turkey with contemporary interpretations, work with different artisans in Istanbul and reproduce them in their workshops. These works were shown for the first time in the “Guests: Artists and Craftsmen” exhibition. In addition to the new works produced in the exhibition, it also includes information about the artists' research, production processes, sources of inspiration, and the artisans they work with in Istanbul. (Istanbul Modern-Past Exhibitions, 2020)

Picture 2: “Artists and Craftsmen” Poster Design, 2020

Secondary or Conventional Meaning (Iconographic Review)

Embroidery on a silk satin quilt designed by Servet Koçyiğit was used on the poster of the exhibition. The embroidery quilt embroidered on the imaginary map prepared by the artist inspired by Piri Reis also inspired the poster of the exhibition. The part of the quilt symbolizing the sea and the islands and the corner weavings reveal the main characteristic of the poster. Erkmen preferred to use photographs in his design to convey the subject of the design. In the typography, "Guests" is written in large fonts, and "Artists and Craftsmen" is fictionalized in smaller fonts. On the left of the poster, there is the Istanbul Modern logo, the sponsors at the bottom, the phrase “This Project is supported by the Istanbul Development Agency” in the left corner and the information of the artist who created the quilt work.

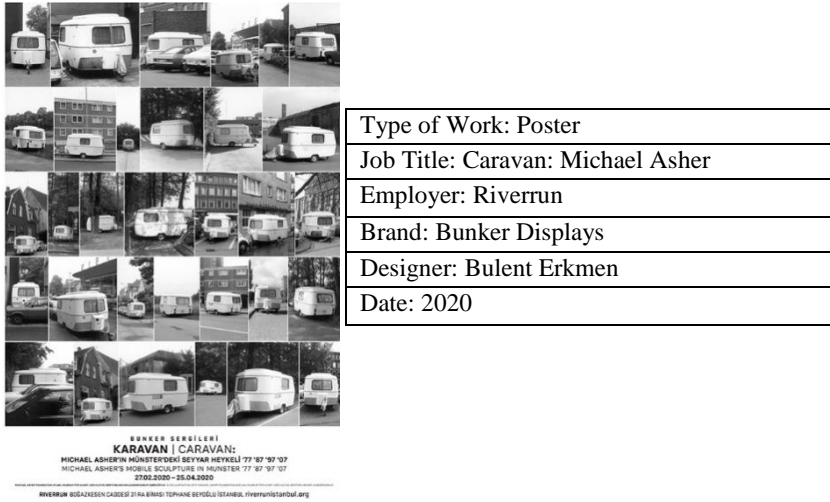
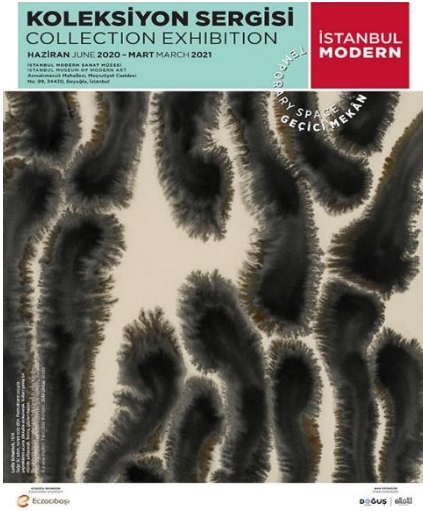

Image 3: “Caravan: Michael Asher” Poster Design, 2020

In 1977, Michael Asher participated in the sculpture exhibition organized by the Westphalian State Museum of Art and Cultural History in Münster. He did a study of a rented Hymer–Eriba Familia campervan for Münster. Every Monday, while the museum is closed to the public, during the nineteen-week exhibition the caravan was moved to another part of the city, thus nineteen times to nineteen different positions in and around Münster, which corresponded to the planned time frame of the exhibition. Where Asher decided to place the trailer were everyday spots in front of apartments, offices, and shops, from parallel parking lots on the street to light industrial estates, parks, and the banks of a canal. As the weeks of the exhibition came to an end, the object gradually approached the museum. A regularly updated brochure on the front desk of the museum, considered an important part of the work, provided information on the whereabouts of the caravan and directed museum visitors outside the museum and into the city streets of Münster to find the caravan. (Sculptur Projekte Archiv - Michael Asher, n.d.)

Secondary or Conventional Meaning (Iconographic Review)

Photographs of Michael Asher in Turkey in 1977, 1987, 1997, 2007 The photography exhibition of his caravan, except in Turkey, was opened in 2020. The poster for this exhibition was prepared by Bülent Erkmen. 32 different photos of the trailer were used in the poster as a collage. Referring to Michael Asher's work, Erkmen defined the exhibition in Istanbul by preferring photographs that reflect different times and locations. In the poster, where black and white photographs are used, colors are preferred to reflect the emphasis of the period. When the typography hierarchy is evaluated on the poster, the caravan lettering, which includes the information of the exhibition in the typography, is reflected with the largest fonts.

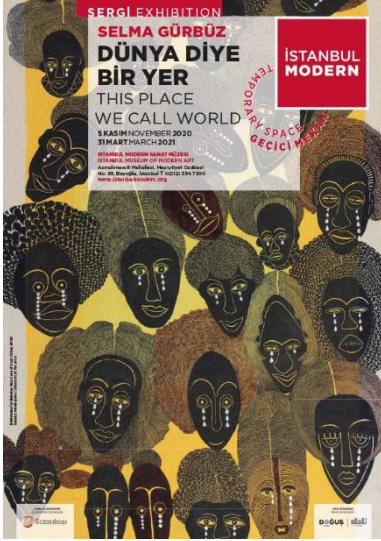
Type of Work: Poster
Name of Work: Collection Exhibition
Employer: Istanbul Museum of Modern Art
Category: Exhibition/Picture
Designer: Bulent Erkmen
Date: 2020

Picture 4: “Collection Exhibition” Poster Design, 2020

The evolution of abstract and figurative painting in the art environment of Turkey after 1950 is included in the exhibition with iconic examples in chronological flow.

Secondary or Conventional Meaning (Iconographic Review)

The poster of the exhibition was designed by Bülent Erkmen in 2020. On the poster, Erkmen preferred to use the work of Latifa Echakhch in the exhibition. “Two steps to the right, then turn left. By carefully touching the tips of the leaves with the tips of the fingers. Waving the arms in a slow rhythm. Then, in the work titled “Close your eyes”, the artist prepared the work by using ink on a damp canvas. The poster draws attention as a work in which the dispersion of ink on the canvas and the tree figures formed on the outer walls and nature theme are handled. Erkmen chose the photograph of this work as the main theme in the design and preferred to stick to the artist's narrative. In typography, the name of the exhibition is given in the upper left. The area at the bottom of the poster contains the exhibition date and address information, with the Istanbul Modern logo on the right. The owner and name of the work are written in the lower left part of the work, and the sponsors are located at the bottom.

Type of Work: Poster
Name of Work: Selma Gürbüz: A Place Called Earth
Employer: Istanbul Museum of Modern Art
Category: Exhibition
Designer: Bulent Erkmen
Date: 2020

Picture 5: “Selma Gürbüz: A Place Called Earth” Poster Design, 2020

The exhibition, which conveys the artistic production of Selma Gürbüz, which lasted 35 years, was held between November 5, 2020 - August 1, 2021. The works of the artist, who lost his life while the exhibition was continuing, inspired by the symbols and stories about humanity, nature and life in his unique colorful world fed by today's world, took place in the exhibition. More than 100 works that he produced with many different tools such as sculpture, painting, drawing and video met with art lovers in this exhibition. (Istanbul Modern-Past Exhibitions, 2020)

Secondary or Conventional Meaning (Iconographic Review)

The poster of the exhibition opened in 2020 was prepared by Bülent Erkmen. Erkmen used Sema Gürbüz's work "Let's Take Care of Each Other" in the design. In the work, Gürbüz was inspired by the women he encountered during his visit to Tanzania and their hair. She has depicted the faces of women from the Maasai people with a detailed understanding in this work. In the work, the depiction of each of the women with tears symbolizes the unhappiness of women in Africa, despite their smiling faces. The designer used Selma Gürbüz's work directly on the poster, reflecting the meaning of the work on the poster. The name of the artist, the name of the exhibition, the date and the address are included in the typography. The Istanbul Modern logo is on the right of the poster, the sponsors are on the bottom, and the information about the work is on the bottom left.

Type of Work: Poster
Name of Work: Critical Distance Alpagut Gültekin
Designer: Bulent Erkmen
Date: 2020

Picture 5: “Critical Distance Alpagut Gültekin” Poster Design, 2020

Picture 6: “Critical Distance Alpagut Gültekin” Film Scene

The short film “Critical Distance” directed by Alpagut Gültekin conveys the distance between a photographer and his subject. The movie was shot in Turkey in 2020. The total duration of the movie, which is black and white in 4:3 format, is 7 minutes.

Secondary or Conventional Meaning (Iconographic Review)

The poster of the film, which deals with the critical distance between the photographer and his subject, was designed by Bülent Erkmen in 2020. The poster includes a frame from the movie. The use of color in the poster was associated with the black and white of the film, and the poster and the content were supported as semantic integrity. A visual poster that conveys the distance between the subject, the theme and the object, which the photographer is trying to immortalize on a similar plane to the subject of the film, is preferred. The connection between the photographer and the subject he shoots is tried to be conveyed with this method. When the typography is examined, the "Critical Distance" text divided into two at the top of the poster indicates the existence of a critical distance with its gap in between. The repetitive “Critical Distance” text in the middle of this

typography is on the poster as the title of the movie. Under the photograph used, director, cameraman, voice, actor, production etc. information has been transferred. In the middle area at the bottom of the poster, there is the logo of the producer company.

Type of Work: Poster
Title of Work: Bald Singer (Modern Theater Classics One)
Employer: Art Intent, Istanbul Based Performing Arts and Cinema Projects Group
Category: Theater
Designer: Bulent Erkmén
Date: 2020

Picture 7: “The Bald Singer (Modern Theater Classics One)” Poster Design, 2020

The play, which was written in 1950 by Eugène Ionesco, the respected writer of the theater of the absurd, was reconsidered in 1957 and played all over the world in every period until today. The play is the first example of the anti-theatre tradition, which does not contain any element of traditional theatre.

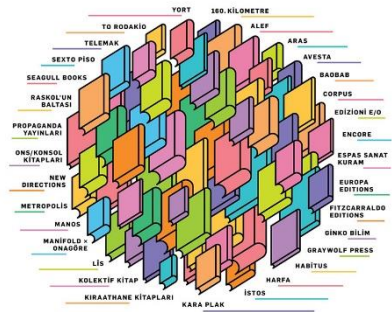
The title does not contain any information about the play and has no connection with the content of the play, unlike traditional theatre. The consecutive scenes in the play, the unnecessary conversations in the chapters, the absence of the concept of time neither show a beginning nor connect the play to a conclusion. Conversations are based on repetition, as in a stereotypical foreign language lesson. The characters do not leave any impression on the audience with their uniformity. (Fashion Stage, Bald Singer, n.d.)

Picture 8: “The Bald Singer (Modern Theater Classics One)” Film Scene

Secondary or Conventional Meaning (Iconographic Review)

The poster of the play "Bald Singer" was prepared by Bülent Erkmen in 2020. The chair, which is constantly used in the game with a method that can be considered absurd for the absurd game, was used on the poster by changing the perspective and editing it similar to the head and body. The round lines of the chair express the ring of the wall clock, which is considered indispensable for the game, designed for this game. The color choice on the poster is green in the background and black and white in the chair. The chair also reflects the person with its arms and hands. When the hierarchy in typography is examined, the name of the game in large font is given in the upper middle part of the poster. Information about the technique and the players is on the left part of the poster and the information about the employers is on the lower right part of the design.

Type of Work: Poster
Name of Work: Kiraathane Book Festival
Employer: Kiraathane Istanbul Literature House
Category: Exhibition
Designer: Bulent Erkmen
Date: 2021

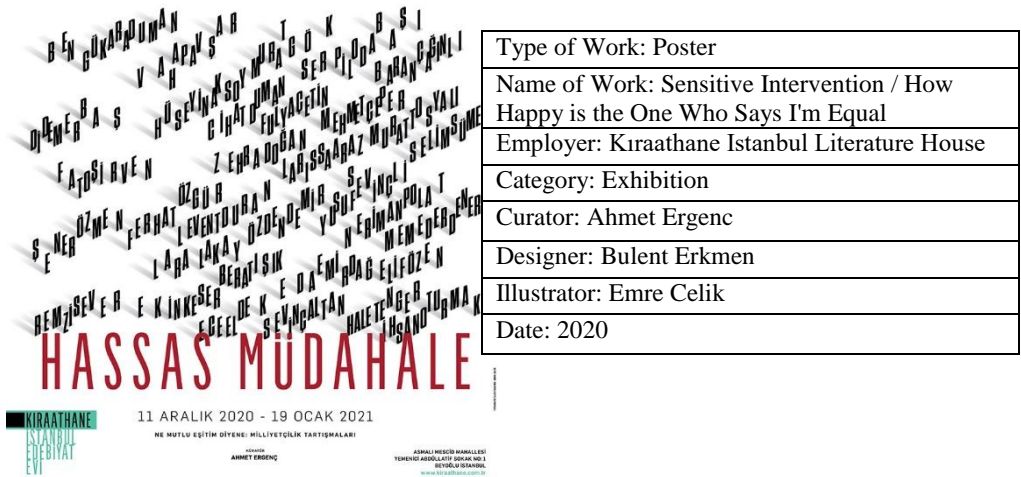

Picture9: "Kiraathane Book Festival" Poster Design, 2021

Kiraathane Book Festival was held with the participation of 20 publishing houses.

Secondary or Conventional Meaning (Iconographic Review)

On the poster prepared for the book festival, book images resembling a puzzle piece were included. The names of the publishing houses participating in the festival were written around these books. The splendor of the festival was tried to be reflected by placing hundreds of books in the middle of the poster prepared for the festival, which included many books. Green, blue, purple, red and their tones are the preferred colors in the design. In typography, the name of the festival is written in large font in the lower left part, and the dates are written opposite the "kiraathane" lettering. The address is at the bottom right of the poster, and the employer's logo is below the address.

Picture 10: “Precision Intervention / How Happy for the One Who Says I'm Equal” Poster Design, 2020

He brought together works that adopt an open-ended narrative in response to national or national narratives by problematizing the production of nationalist discourses in their devices and images. One of the main purposes of this exhibition, which is designed as a field of interventions (sensitive intervention) that reveals the ideological assumptions and myths behind national identity politics, is to deconstruct, in a way, the thing called "sensitivity" and the cultural-political violence behind this sensitivity. (Kiraathane - Precision Intervention, n.d.)

Secondary or Conventional Meaning (Iconographic Review)

The poster for the exhibition was designed by Bülent Erkmen in 2021. The names of the artists participating in the exhibition are included in the design. The letters standing on a white background with their shadows indicate a narrative that depicts the movement. The name of the exhibition is set up on a red poster with large fonts. The color red was chosen to reflect the theme of the exhibition, which tries to establish a new narrative for national images and devices. The logo is located at the bottom left of the poster, and the address is located at the bottom right corner of the poster.

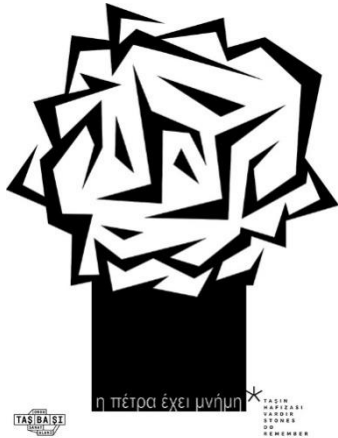

Type of Work: Poster
Job Name: On Zone
Employer Ali Beşikçi
Category: Magazine, Photography
Designer: Bulent Erkmen
Date: 2021

Picture 11: “On Zone” Poster Design, 2021

Secondary or Conventional Meaning (Iconographic Review)

In the poster prepared for "Zone Magazine", a contemporary photography platform that aims to develop dialogue among the audience of young artist Ali Beşikçi, 'One Zone' means a zone. In the poster, the typographic narrative method was preferred with the letters falling from top to bottom.

Type of Work: Poster
Name of Work: Stone Has Memory
Client: Taşbaşı Art Space, Ordu
Category: Exhibition
Designer: Bulent Erkmen
Date: 2021

Picture 12: “Stone Has Memory” Poster Design, 2021

After the project of transforming Taşbaşı church building into an art space in Ordu, an exhibition called “Stone Has Memory” was held in this area. (Army Incident - Stone Has Memory, 2021)

Secondary or Conventional Meaning (Iconographic Review)

The poster was designed by Bülent Erkmen in 2021 for the “Stone Has Memory” exhibition. On the prepared poster, using black and white colors, the stone is depicted standing on a black column with sharp lines. Above the lower black column is written “η πέτρα έχει μνήμη” (The Stone Has Memory) in Greek Alphabet. The use of the Greek alphabet is related to the Taşbaşı church being a Greek Orthodox church. The logo of the art area is on the lower left part of the poster and the name of the exhibition is on the lower right.

Type of Work: Poster
Name of Work: Don't Keep Me From Punches
Employer: Istanbul Theater Festival /Kadıköy Municipality
Category: Theater
Designer: Bulent Erkmen
Date: 2021

Image 13: “Don't Kick Me Out” Poster Design, 2021

The game deals with a story that looks at the "Culture of Cancellation", whose name we hear more often, through the eyes of two people who have experiences on the way to becoming humorists, through social media, which has emerged through the internet technology that has developed through social media in recent years. In today's world, where the lynch culture continues to exist through social media, the game asks the whole country through two people: "What is freedom and for whom?"

Secondary or Conventional Meaning (Iconographic Review)

The poster prepared for the game about the lynching culture of social media was made by Bülent Erkmen in 2021. The lynching culture that developed within the social network was tried to be expressed with lines extending from the outside of the poster to the inside. The lines extending under a red cloth reflect the comfort and accessibility provided by the social network, namely the internet. The red veil, on the other hand, is associated with the convenience of hiding the identity and being able to say what you want. The power of hiding behind a net is depicted on the poster with lines extending under the red cover. Extending lines are depicted with lines resembling a cobra snake coming out of the box in which it is placed. White, black and red colors are used in the poster.

Discussion and Conclusion

11 of the posters made by Bülent Erkmen between the years 2020-2021 were tried to be analyzed in terms of their secondary meanings, which is one of the Iconographic and Iconological criticism methods of Erwin Ponofsky. In the poster analysis made with Ponofsky's analysis method, the contents of the designs were evaluated and the data obtained from this information were transferred as a result in the study. When the posters designed according to Ponofsky's secondary meaning method are evaluated, it is understood that Erkmen pays attention to the continuity in the posters related to the exhibitions and works of art. Adhering to the narratives of the artists and not neglecting to present signs from the content, Erkmen endeavored to capture the existing phenomenon in his works and to establish a bond with the symbols. Erkmen used the photograph of Servet Koçyiğit's embroidered work on silk satin quilt on the poster of the exhibition titled "Guests: Artists and Craftsmen". In the study, details were transferred from a small part of the quilt instead of the whole. Focusing on the imaginary map prepared by Koçyiğit inspired by Piri Reis, the designer tried to reflect the crafts reinterpreted by the artists as the main theme. Erkmen presented a collage of 32 different photographs in the poster he prepared for Michael Asher's exhibition. In the poster, in which he transferred the photographs reflecting different times and locations, he applied colors and themes in accordance with the spirit of the work. Continuity stands out in the design prepared for Istanbul Modern. Taking an approach that puts the narrative of the work in the exhibition forward, Erkmen preferred to use Latifa Echakhch's work that emphasizes the nature theme, which she uses using ink, directly on the poster. Continuity is one of the striking elements in the poster made for the exhibition about Selma Gürbüz's artistic production. The work Gürbüz prepared with inspiration from the women he met in Africa constitutes the main element of the poster. Although Gürbüz on the poster includes smiles on the faces of the figures, each figure is depicted with tears, and this work has inspired an entire exhibition. A visual from the movie is featured on the "Critical Distance" short film poster designed by Erkmen. The design establishes a relationship of integrity with the main theme of the film. The distance between the person holding a photograph, namely the photographer, and the subject is conveyed to the viewer with this frame. The absurdity of the play "Bald Singer" is reflected in the design on the poster. Erkmen transformed the chair used in the play into a figure with a head and a body by changing his perspective. The designer tried to convey this disconnection in the play, which contains a structure contrary to the traditional theater, with the round lines of the chair. The poster made for the "Kıraathane Book Festival" emphasizes the glorious theme of the festival. With a column of books, the designer aimed to express the greatness and splendor of the festival. The typography preference draws attention on the poster of the exhibition titled "Sensitive Intervention / How Happy is the One Who Says I'm Equal". The names of the artists are projected with standing shadowy images moving forward. In addition to the expression of movement, the national narrative image of the exhibition was tried to be conveyed in the selected colors. In the design called "One Zone", a top-down typographical orientation was preferred. The name of the journal is designed as falling from top to bottom. A stone block is depicted with lines on the "Stone Has Memory" poster made for the Taşbaşı Exhibition Area in Ordu. The image highlights the Orthodox church. In the design of the poster, it was tried to be associated with the name of the place by depicting it on a stone

column. The poster of the game, which conveys the "Culture of Cancellation" in social media, is generally described as being hidden and comfort at the keyboard.

The lines extending from the outside to the inside of the poster describe the social network. The designer, who wanted to emphasize the lynch culture and social media, made a snake-like formal arrangement on the poster. The poster emphasizes the power of hiding behind the curtain with a red cover.

As a result, Bülent Erkmen made an effort to reflect the continuity and the signs from the personal perspectives of the artists in the posters he designed between 2020-2021. The method he applied on the posters related to the exhibitions draws attention as a method of connecting with the works and artists in the exhibition content. It has been concluded that in most of his designs, he attaches great importance to this connection and additional continuity. Although the works differ from each other, the effort of the designer to present signs from the work and to maintain it shows a characteristic feature. For this reason, in some designs, the theme and symbols of the work in which the poster is explained rather than the design were examined. It has been concluded that Erkmen, who presents narratives with contemporary art lines, reveals the symbolic ties with concepts, thoughts and behavior patterns in his art with a correct and detailed understanding.

Implication and Suggestions

Other posters designed by Bülent Erkmen can be analyzed at different intervals of years with the pre-iconographic analysis, which is one of Erwin Panofsky's other iconographic and iconological criticism methods, or with iconological analysis methods in which the inner meaning is examined.

Research Limitations and Future Research

The research is limited to Erwin Panofsky's analysis of the poster designs designed by Bülent Erkmen between the years 2020-2021 in terms of conventional meaning.

Author Contributions

The study is single-authored and contributed to each step of the study. The author has read and accepted the published version of the article.

Publication Ethics

Research and publication training was followed at every stage of the study.

ORCID

Özlem Kum [http://orcid.org/ 0000-0002-6567-7974](http://orcid.org/0000-0002-6567-7974)

References

- Bilek, N. U. (2020). *The image of meaning in the social function of images (Unpublished Master's Thesis)*. Istanbul Kultur University Graduate Education Institute, Istanbul.
- Boztaş, E. ve Düz, N. (2014). Analysis of Tintoretto's Baptism of Christ according to the iconographic and iconological criticism method. *International Journal of Social Studies*, 7(29), 320
- Panofsky, E. (2012). *Iconology studies "Humanistic Themes in Renaissance Art"*, (Translated by Orhan Düz) İstanbul: Pinhan Publishing.
- Cömert, B. (2010). *Mitoloji ve ikonografi*. Ankara: De Ki Publishing Ltd. Sti.
- Küçük, M. A. (2016). "The Resurrection of Jesus Christ/Easter" Process from Iconography to Faith", *Gazi University Journal of Social Sciences*, 3(8), 230-274.
- Mitchell, W. J. T. (1986). *Iconology: Image, text, ideology*. London: The University of Chicago Press.
- Zuki, D. C. (2020). Kajan, Pra- İkonografi fotografi levitasi. *Jurnal Da Moda*, 1(2), 3.
- Turan, C. (2020). Analysis of Salvador Dali's The Last Supper, according to the iconographic and iconological method of art criticism. *Anadolu University, Art & Design* 11(2), 325.
- İstanbul Modern - Past Exhibitions. Accessed May 11, 2022, https://www.istanbulmodern.org/tr/sergiler/gecmis-sergiler/misafir-sanatcilar-ve-zanaatcilar_2398.html
- Skulptur Projekte Archiv - Michael Asher, t.y. Accessed May 11, 2022, <https://www.skulptur-projekte-archiv.de/en-us/1997/projects/81/>
- Ordu Olay - Stone Has Memory (2021), <https://www.orduolay.com/haber/tasin-hafizasi-vardir-60354>
- Kıraathane - Precision Intervention, n.d. Accessed May 13, 2022, <http://kiraathane.com.tr/sezon-programi/2020-12-11-hassas-mudahale>
- Moda Scene, Bald Singer, n.d. Accessed May 13, 2022, <https://www.modasahnesi.com/kel-sarkici>
- Istanbul Modern - Past Exhibitions. Accessed May 11, 2022, https://www.istanbulmodern.org/tr/sergiler/gecmis-sergiler/selma-gurbuz-dunya-diye-bir-yer_2551.html

BEK- Bülent Erkmen, t.y. Accessed May 11, 2022, <http://bek.com.tr/>

Turkish Language Institution-Turkish Language Institution Words, n.d. Accessed May 13, 2022,

<https://sozluk.gov.tr/>